

ספר : אהלי שם

ציון : שמות אנשים אות י'

תמליל : ירחמיאל. ירחמאל. (א) במדינות אלו שקורין המ"ם בחירי"ק כותבין יו"ד לאחריה.ב) במדינות שקורין המ"ם בשב"א כותבים מסתמא ירחמאל בלא יו"ד - אם לא כשידוע ששמו ביו"ד אז גם בגט כותבין כן.

ספר : בה"ד הרבני חיפה

ציון : שמות אנשים

תמליל : ירחמיאל. ירחמיאל. (רחמיאל. רחמיאל).

ספר : בה"ד הרבני ירושלים - הרבנים: א. ולדנברג; י. קאפח; י. כהן

ציון : שמות אנשים

תמליל : יגאל. יאיר. יהושפט. יואל. יונה. ינאי. יובל. יורם. ירחמיאל. יואב. ישראל. יהושע. יחיאל.

ספר : בה"ד הרבני ת"א - הרב אביטן

תמליל : ירחמאל דמת' ירחמיאל.

ספר : בה"ד הרבני ת"א - הרב עבו

ציון : שמות אנשים

תמליל : ירחמיאל. רחמיאל. ירח.

ספר : בה"ד הרבני ת"א - הרב ציוני

ציון : שמות אנשים אות י'

תמליל : ירחמיאל המכו' ראמא. ירחמיאל המכו' ריטשרד.

ספר : ברכת המים

ציון : ביאורים אות י'

תמליל : ירחמיאל יש בזה מחלוקת כי מהרא"י כתב בפסקיו סי' י"ח וז"ל ושם ירחמיאל דע כי שאלתיהו פעמים אם שמו כך ידעתי שלא ימצא בכתובה רק ירחמאל ואומרים להדיא ששמו ירחמיאל ודחק בלשונו החירק וכן העידו עליו מיודעיו ששמעו שעולה לקרות בתורה בשם ירחמיאל וכתב האשרי פרק השולח דבהא תליא מלתא שאין לנו אלא שם שיחזיק בו לפניו ומה בכך אם לא נמצא בכתבים רק בלי יו"ד אשכחן נמי אפכא שם נחמני ימצא בכתובים אבל נחמן לא נמצא כלל ואפ"ה אשכחן כמה אמוראים נקראים נחמן ואפשר ע"י שינוי שם בחולי נקרא כך ע"י א' מאבותיו ירחמיאל לפיכך טוב לאמור ירחם אותו ה' וכן נחמן י"ל מנחם לכל עכ"ל ובס"ג של ר"י מינץ סי' ל"ט כתב יש לכתוב ירחמיאל ביו"ד וכן איתא חסר ומלא ומשפחות הידוע להם שנקראו ירחמאל חסר יו"ד יש לכתוב אז חסר כמו גרשם גרשן וכה"ג עשיתי מעשה עכ"ל מ"ש בשם יש"ש שהביא תחלה דברי מהרא"י ואח"כ מ"ש בס"ג מהר"י מינץ וכן הז"מ הביאם כסדר זה משמע שתופס עיקר דברי ס"ג ר"י מינץ אבל הז"מ הביא תחילה מ"ש בס"ג ר"י מינץ ואח"כ דברי מהרא"י משמע שתופס עיקר את דברי מהרא"י וכן הש"ע סתם וכתב כדברי מהרא"י ולא הגיה עליו רמ"א כלום וכן סתם וכתב רמ"י וכן נראה עיקר כי בדקתי בד"ה א' פ' ב' ומצאתי כתוב שם ז"פ ירחמאל בלא יו"ד וכן עוד שם פ' י"ד וכתב בכולם המ"ם בשבא ודלא כמ"ש ר"י מינץ דאיתא חסר ומלא ומ"מ כתבתי מן הסתם וכו' כי במדינות אלו נוהגים לקרות כולם המ"ם בחירק וא"כ ליכא נפקותא במדינות אלו במחלוקת הנז' ומ"ש ואפי' וכו' מ"מ אם ידוע באחד מן הדרכים וכו' אעפ"י שמהרא"י לא כתב אלא שהוא החזיק עצמו שמו בחירק נראה דלאו דווקא אלא דהתם מעשה שהיה כך היה וה"ה אם יש לו קבלה מאבותיו שבני משפחתו חותמים ועולים לס"ת המ"ם בחירק ולכאורה היה נראה לפקפק על דברי מהרא"י והנמשכים אחריו דאפי' אם מחזיק שמו בחירק אין ראוי לכתוב ביו"ד שהרי יש חירק שהוא תנועה קטנה שאין אחריה יו"ד ואעפ"י שבתבות ובשמות של לעז יש יו"ד אחר כל חיריק מ"מ בתיבות של עברי אין יו"ד אחר כל חיריק וכן בשמות של עברי כגון בלהה זלפה פנחס צפורה שלם מלכה תרצה ודומיהן הם בחיריק בלא יו"ד מ"מ אפשר דלא לחנם שינוי לקרות המ"ם בחיריק שלא כמו שנמצא בפסוקים, אלא משום סימן טוב כמ"ש מהרא"י ועוד שדרך לדחוק החירק כמ"ש מהרא"י ואין דוחקין החיריק אלא כשהיא תנועה גדולה כידוע למדקדקי' ע"כ יש לכתוב יו"ד אחר המ"ם.

ספר : ברכת המים

ציון : אות י'

תמליל : ירחמיאל מן הסתם יש לכתוב במדינות אלו ביו"ד אחר המ"ם ואפילו במקומות אחרים שנוהגין לקרות המ"ם בשבא מ"מ אם הוא באחד מדרכים שכתבתי גבי אליהו (ראה טקסט מלא) ששמו המ"ם בחירק יש לכתוב ביו"ד.

ספר : חגור האפד

ציון : שמות אנשים אות י'

תמליל : ירחמאל מן הסתם כותבין מלא וכ"ש אם דוחק בלשונו החיריק אבל אם ידוע במשפחתו שכותבין חסר יכתבו חסר נח"ש וב"ש וע' ב"ה דמ"ג ע"א ואנן עשינו מעשה לכתב מלא נקי ממחלו' ע' במז"הג סי' קס"ט או"ג וע' יד"א.כנוייו: זיסקנד גוצלק ב"ש ואם נקרא בפי

הכל רחמיאל בלא יוד בתחילתו וכן נקרא לס"ת יש לכתב כן טש"ג.

ספר : יד אהרן

ציון : שמות אנשים אות י

תמליל : ירחמיאל. כ' מהר"ר ישראל בכתביו דע כי שאלתיהו פעמים אם שמו כך ידעתי שלא ימצא בכת' רק ירחמיאל ואמר להדיא ששמו ירחמיאל ודחק בלשונו החריק וכן העידו עליו מידעיו ששמעו שעלה לקרות בתורה ירחמיאל וכ' אשירי דאין לנו אלא שם שהחזיק עצמו לפנינו ומה בכך אם לא נמצא בכתובים רק בלא יוד עכ"ל. ובס' הגט לר"י מינץ סי' טל' כ' יש לכתוב ירחמיאל ביד וכן איתא חסר או מלא ומשפחות הידוע להם שנקראו ירחמיאל חסר יוד יש לכתוב אז חסר עכ"ל. ועי' מ"ש במכתב מאליהו דף סא ע"א בכוונת דברים אלו. ולא ראה דברי רש"ל שהביא הרב בס' שמות שכ' שם וכן איתא במקרא חסר או מלא ע"ש ועי' בתורת חסד סי' קי' ובג"פ סי' קכט ס"ק קכח כ' דדברי מהר"א עיקר. וע"ע בס' מ"מ דף נב משה"ק על מהר"א ממ"ש בס' תה"ד סי' רלג. ועי' בס' נחפה בכסף דף תמ ע"א מה שתירץ ועי' דבר משה ח"ב סי' קד.

ספר : ילקוט שמות - מילון אבן שושן

ציון : שמות אנשים

תמליל : יִרְחָמְאֵל. מבני שבט ראובן. דהי"א בט.

ספר : ילקוט שמות - מילון אבן שושן

ציון : שמות אנשים

תמליל : יִרְחָמְאֵל. שם עברי מהתפוצות.

ספר : ים של שלמה

ציון : גיטין פ"ד סי' ל"א אות י'

תמליל : ירחמיאל. הביא ב' דיעות אם מן הסתם יש לכתבו חסר יו"ד ירחמיאל או מלא יו"ד. (עיין טקסט מלא).

ספר : כרם שלמה (האס)

ציון : אבה"ע סי' קכט סעיף לא (מכרססת אוצר הפוסקים)

תמליל : שם ירחמיאל.

ספר : מהר"י ווייל

ציון : סי' קצ (מכרססת אוצר הפוסקים)

תמליל : ירחמיאל אם הוא בלי יו"ד.

ספר : מנחת אהרן

ציון : ח"א שמות אנשים אות י'

תמליל : ירחמיאל. המ"ם בשו"א או ירחמיאל המ"ם בחיר"ק במדינות אלו יש לכתוב בסתמא ירחמיאל ביו"ד אחר המ"ם לפי שקוראים המ"ם בחיר"ק ואם נכתב חסר כשר ואם ידוע שחותם ביו"ד או שעולה לס"ת בחיר"ק המ"ם ונכתב חסר אם כבר נתגרשה יש להכשיר בדיעבד ומשפחה הידועה שקורין לבניהם בלא יו"ד כותבין חסר ואם נכתב מלא תליא בקריאת העולם אם קורין בחיר"ק יש להכשיר ואם קורין בשו"א צ"ע אם עולה או חותם ירחמיאל ובפ"כ נקרא רחמיאל כותבין בגט ירחמיאל לחוד דהוא קי"ה אבל אם עולה לס"ת בצוויו דוקא רחמיאל כמו שנקרא בפ"כ וכן חתימתו כותבין כן בגט.

ספר : מנחת אהרן

ציון : לקוטי שמות קודש שמות אנשים אות י'

תמליל : יצחק. יעקב. יעקל יאקל יוקל. ישראל. יהודה. יהודא. יודא. יודל. יודקא. יאָקב, כנוי ליעקב. וכן קוליא. יוסף. יאָספּ. יאָסעף. יאסא. יאסיא. יאסקא. יאשא. יאסיל. יאָזעף. יוזף. יוזפא. ידל. יששכר. ישכר. יהונתן. יונתן. יחיאל. יקותיאל. ירחמיאל. יהושע. יושע. ישעיהו. ישעיה. ירמיהו. ירמיה.

ספר : נחלת שבעה

ציון : סימן מו שמות אנשים אות י'.

תמליל : ירחמיאל בד"ה א' ס"ב ה' פעמים חסר. עוד שם פעם אחד ביד וע"כ אם דחק בלשונו החירק יש לכתוב ירחמיאל ביד. ואם ידוע במשפחתו שחותמין חסר יש לכתוב חסר. ומן הסתם יש לכתוב מלא, דכל שמות כיוצא בזה אין נפקותא אם כתב החסר מלא אם הוא נח נסתר כמ"ש לעיל.

ספר : עולת שמואל (קונפורטי)

ציון : אבה"ע סי' ה (מכרססת אוצר הפוסקים)

תמליל : בשם ירחמיאל, אם צ"ל יו"ד אחרי המ"ם, או ירחמאל בלי יו"ד.

ספר : ערוך השלחן

ציון : שמות אנשים אות י'

תמליל : ירחמיאל כן כותבים ביד אחר המ"ם ואף שיש מחלוקת הפוסקים בזה (עב"ש) מ"מ כן הכריע הב"ש דבמדינות אלו מן הסתם כותבין ביד ובפרט שאצלינו דוחקים המ"ם בחיריק אא"כ חותם א"ע בקבלה בלא יוד דאז יש לכתוב ירחמאל דמתקרי ירחמיאל דבריש דה"י כתוב שם זה כמה פעמים חסר יוד והמ"ם בשוא ע"ש וכיון שאנו קורין בחיריק ממילא דהוה כשם אחר וצריך לכתוב דמתקרי ודע דאף שאנו רגילין לקרא ירחמיאל בלא יוד הראשון אין זה רק קיצור שם וא"צ להזכירו בגט (נ"ל).

ספר : קב נקי

ציון : שמות אנשים, בית שמואל אות י

תמליל : (לא) ירחמאל. קב נקי(לא) ירחמאל ע"י זוסא ועיין שא"ז ס"ק י"ג.

ספר : שלחן המערכת

ציון : שמות אנשים אות י

תמליל : ירחמאל (המ"ם בשו"א). או ירחמיאל (המ"ם בחיריק). במדינות אלו יש לכתוב בסתמא ירחמיאל ביו"ד אחר המ"ם לפי שרגילים לקרות המ"ם בחיריק ואם נכתב חסר כשר, ואם ידוע שחותם ביו"ד או שעולה לס"ת בחיריק המ"ם ונכתב בגט חסר נראה דיש להכשיר בדיעבד היכא שכבר נתגרשה בו, ומשפחה הידועה שקוראין לבניהם בלא יו"ד כותבים חסר ואם נכתב מלא תליא בקריאת העולם שאם קורין בחיריק המ"ם יש להכשיר ואם קורין אותו בשו"א המ"ם צ"ע להכשיר (ל). אם הוא עולה או חותם ירחמיאל ביו"ד בראש השם ובפי העולם קורין אותו רחמיאל דינו שוה לישעיה שעה וכותבין בגט ירחמיאל לחוד דאין זה אלא קצור השם המובלע בעיקר השם, אבל אם הוא עולה לס"ת בצווי דווקא רחמיאל כמו שנקרא בפי העולם וכן הוא חותם תמיד חסר יו"ד בראש השם יש לכתוב כן בגט [ערך לחם: יעוין בספר חא"ש סימן יג] (לא). כנויים לשם ירחמיאל הם: זיסקינד, גוצלק, וכותבים עליהם המכונה [ערך לחם: ב"ש]. ערך מטעמים: (ל) בכתיבת שם ירחמאל או ירחמיאל נחלקו מהרי"א בכתביו סימן יח וסדר הגט דמהרי"י מינ"ץ בשם מהרז"ך, דלדעת מהרי"א כותבין מסתמא חסר וכן בכתוב נמצא בכל מקום חסר, ואם נודע ששמו חסר יו"ד ונכתב מלא נראה מתשובתו דהגט פסול, והמבי"ט השיב להכשיר עפ"י תשו' מהרי"א שהביא בלשון אחרת והראנ"ח חולק עליו וכתב דמתשובת מהרי"א נראה דפסול וכן הסכים הגט פשוט בס"ק קכ"ח. ולדעת מהרז"ך ור"י מינץ וכן היא דעת הרש"ל והד"מ וס"מ וב"ש וט"ג דיש לכתוב במדינות אלו מלא, אמנם מש"כ מהרז"ך דגם במקרא נמצא חסר ומלא כבר כתב הג"פ בס"ק קכח שלא מצא מלא רק שמצא שנים בד"ה ושניהם חסרים יעו"ש, ואנכי הכותב מצאתי עוד אחד בירמיה לו כו, ועוד נמצא משפחת הירחמאלי (שמואל א' כז י, ל כט) וכלם חסרים, ומ"מ סברת האשר"י פרק השולח שהביא מהרי"א דאין לנו אלא שם שמחזיק בו לפנינו היא הנכונה, וכמו שהביא לראיה השם נחמן אף שלא נמצא בכתובים כי אם נחמני, ומה שכתבנו בשלחן המערכת דבמדינות אלו אם ידוע שחותם ביו"ד או שעולה בחיריק ונכתב חסר דיש להכשיר הוא מטעם דיש לדמותו לשם ירוחם שנכתב ירחם חסר אף שנקרא במלאפ"ם דיש להכשיר, והוא הדין בשם זה דגם בלא היו"ד יכולים לקרותו בחיריק יש להכשיר, ואף לדעת מהריב"ל שמקפיד בחסרון אות י' או ו' זהו דוקא בשמות לעז ולא בשמות מלשון הקדש. (לא) בספר חדושי אנשי שם סימן יג הוכיח מתשו' מהרי"א ממה שכתב בזה"ל ואפשר ע"י שנוי השם בחליו נקרא כן אחד מאבותיו לסימן טוב ירחם אותי אל וכן נחמן ר"ל מנחם לכל עכ"ל שזה הטעם שייך גם ברחמיאל חסר י' בתחלתו שמתפלל בלשון נוכח רחמי אל יעו"ש. והנה באמת בזמנינו לא נמצא שיבדאו אנשים למו שמות חדשים מלשון הקדש והנקרא רחמיאל בודאי שמו הוא ירחמיאל וגם מחתימתו אין ראיה שהורגל לקצר שמו עפ"י הרגל מבטא העולם, וגם רחמיאל המ' בחיריק אין לו הבנה דאם הוא דרך תפלה היה לקרוא א"ע רחמיאל והמם בצירי, או רחמי אל המ"ם בצירי, ולשון התשובה בספר חא"ש ג"כ מגומגמת היא דמהרי"א מיירי לענין דיעבד והוא פסק כן לענין לכתחלה, וגם בסוף התשובה מסיק וז"ל לענין היו"ד שאחר המ"ם הדין כמ"ש בתה"ד ובשו"ע בזה עכ"ל, וזה ג"כ בלתי הבנה דהה"ד מחולק בזה עם הד"מ, אלא דבהגהות בשו"ע לא הגיה הרמ"א כלום ונלע"ד הטעם בזה לפי שבמדינות אלו כלם דוחקים המ"ם בחיריק וגם לדעת מהרי"א יש לכתוב ביו"ד.

ספר : שם חדש

ציון : שמות אנשים אות י שמות לשון הקדש

תמליל : ירחמאל. חסר יו"ד בין מ"ם לאל"ף. שכן הוא בירמיה. ובה"י. ס' השמות שבס' תורת נזיר. ועיין בס' יד אהרן. ובס' גט פשוט סי' קכ"ט ס"ק קכ"ח. ובמזה"ג דב"ד מצרים נמצא מלא יו"ד ירחמיאל.

ספר : תעלומות לב

ציון : ח"ד סי' מ"ג אנשים אות י סי' כא

תמליל : ירחמיאל - עיין בכתבי מהרי"א סי"ח. ובג"פ סי' קכט ס"ק קכח האריך. ועיין י"א.